

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Інститут людини

ЗАТВЕРДЖЕНО
Приймальною комісією
Протокол №4 від 29.01.2018 р.
Голова Приймальної комісії
_____ В.О. Огнев'юк

ПРОГРАМА
фахового випробування

ОР:	Перший (бакалаврський) рівень
Галузь:	23 Соціальна робота
Спеціальність:	231 Соціальна робота
Спеціалізація:	Соціальна педагогіка
На базі:	ОКР «Молодший спеціаліст»

ПОГОДЖЕНО
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри соціальної
педагогіки та соціальної роботи
Протокол № 1 від 12 січня 2018 р.
Зав. кафедри _____ Т.Г. Веретенко

Київ – 2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Відповідно до Правил прийому до Київського університету імені Бориса Грінченка у 2018 році абітурієнти при вступі на навчання за першим (бакалаврським) рівнем на основі молодшого спеціаліста проходять фахове випробування.

Мета: визначити глибину знань з обраної спеціальності, професійні уміння і навички в обсязі ОКР «молодший спеціаліст».

Зміст теоретичних і практичних завдань відповідає вимогам Державного стандарту вищої освіти.

Дисципліни: соціальна педагогіка, генеза соціальної педагогіки.

Форма проведення – усно.

Кількість питань у білеті – 3.

Тривалість підготовки – 30 хв.

Критерії оцінювання: максимально 100 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Кількість балів (max – 100)	Критерії
90 – 100	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
82 – 89	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
75 – 81	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
69 – 74	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
60 – 68	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 59	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Предмет та завдання соціальної педагогіки

Сутність соціальної педагогіки як науки. Предмет та завдання соціальної педагогіки. Зв'язок соціальної педагогіки з іншими науками та галузями суспільної практики. Місце соціальної педагогіки в системі педагогічних наук. Аналіз поглядів вітчизняних науковців на зміст соціальної педагогіки як системи наукових знань.

Генеza соціальної педагогіки

Культурно-історичні передумови зародження благодійництва в Київській Русі. Князь Володимир як засновник системи соціальної опіки. «Руська правда» Ярослава Мудрого – прообраз сучасних соціальних програм. Питання соціальної підтримки в «Духовній» Володимира Мономаха. Традиції соціальної підтримки населення за часів козацтва. Соціально-благодійна діяльність українських братств. Сільська громада як осередок соціального захисту нужденних. Особливості соціальної підтримки населення в Україні в кінці XIX на початку XX ст. Соціально-педагогічна діяльність у 20-30 роки XX ст. Роль А.С. Макаренка та С.Т. Шацького у розвитку соціально-педагогічної діяльності. Особливості соціально-педагогічної діяльності в 60-80 рр. XX ст. Характеристика соціально-педагогічної практики наприкінці XX початку XXI століття.

Основні поняття соціальної педагогіки

Поняття тезаурусу соціальної педагогіки. Соціалізація – базова категорія соціальної педагогіки. Характеристика соціального виховання як складової соціалізації особистості. Соціальне середовища як необхідна умова соціалізації особистості. Соціальна адаптація, її різновиди. Взаємозв'язок соціалізації та соціальної адаптації. Зміст та види соціальної профілактики. Сутність соціальної реабілітації. Соціальна допомога та соціальні послуги в структурі соціального обслуговування. Характеристика соціальних інститутів виховання.

Сутність процесу соціалізації особистості

Сучасні підходи до визначення соціалізації. Види соціалізації. Характеристика факторів соціалізації особистості. Механізми соціалізації: рефлексійний, традиційний, інституційний, стилізований, міжособистісний. Загальна характеристика основних етапів соціалізації. Особливості соціалізації дітей та молоді в сучасних умовах.

Характеристика соціально-педагогічної діяльності

Сутність соціально-педагогічної діяльності. Структура соціально-педагогічної діяльності. Характеристика її суб'єктів та об'єктів. Поняття принципів соціально-педагогічної діяльності, їх класифікація. Функції соціально-педагогічної роботи соціального педагога. Особливості волонтерського руху в Україні. Порівняльний аналіз соціально-педагогічної діяльності фахівців та роботи волонтерів.

Сім'я як провідний фактор соціалізації особистості

Сім'я як мала група та соціальний інститут. Соціалізуючі функції сім'ї. Параметри сім'ї. Функції сім'ї як соціального інституту. Типологія сімей. Поняття батьківства та батьківської позиції. Стилі батьківства, їх вплив на формування особистості дитини. Напрями соціально-педагогічної роботи з сім'єю. Характеристика соціального супроводу сім'ї. Типологія форм соціально-педагогічної роботи з сім'єю. Особливості соціально-педагогічної роботи з сім'ями, які перебувають у складних життєвих обставинах. Причини соціального сирітства в Україні. Типологія «дітей вулиці». Особливості соціалізації дітей у закладах інтернатного типу. Сімейні форми виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Створення та соціальний супровід прийомних сімей та ДБСТ.

Соціально-психологічний портрет особистості з обмеженими функціональними можливостями

Поняття інвалідності. Характеристика видів відхилень у здоров'ї. Типологія дитячої інвалідності. Причини відхилень у здоров'ї. Зміст та напрями реабілітації дітей з обмеженими функціональними можливостями.

Девіантна поведінка дітей та молоді як форма соціальної дезадаптації

Поняття норми і патології в соціальному розвитку людини. Поняття девіантної поведінки. Біологічні, психологічні, соціологічні теорії девіації. Характеристика девіантної поведінки. Причини соціальних відхилень в поведінці неповнолітніх. Поняття „важковиховуваний” в соціальній педагогіці. Типові групи „важковиховуваних” підлітків. Види делінквентної поведінки. Особливості адиктивної поведінки неповнолітніх. Поняття наркотиків та наркогенних речовин. Наркоманія, токсикоманія, алкоголізм як різновиди хімічної залежності. Ознаки узалежненої поведінки. Стадії наркотичної залежності. Характеристика суїцидальної поведінки. Мотиви та стадії суїцидальної поведінки неповнолітніх.

Організація соціально-педагогічної роботи в соціальних інститутах територіальної громади

Сучасні підходи до розуміння громади. Основні характеристики територіальної громади. Територіальна громада як поле соціально-педагогічної діяльності державних та неурядових організацій. Зміст та форми соціально-педагогічної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах. Функціональні обов'язки соціального педагога в загальноосвітніх закладах. Структура соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, основні напрями та форми їх роботи. Діяльність закладів соціального обслуговування в умовах територіальної громади (центр соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями, соціальний гуртожиток, соціальний центр матері і дитини, центр соціально-психологічної допомоги, центр для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді, центр медико-соціальної реабілітації для неповнолітніх. Соціально-педагогічна діяльність неурядових організацій.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Басов Н. Ф. История социальной педагогики : учеб. пособ. [для студ. высш. учеб. завед.] / Басов Н. Ф., Басова В. М., Кравченко А. Н. – М. : Издательский центр "Академия", 2005. – 256 с.
2. Безпалько О. В. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді: теоретико-методичні основи : монографія / Ольга Володимирівна Безпалько.; М-во освіти і науки України ; Ін-т проблем виховання Академія педагогічних наук. – К. : Наук. світ, 2006. – 363 с.
3. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі : навч. посіб. / Ольга Володимирівна Безпалько. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 208 с.
4. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка : навч. посіб. / Безпалько О. В., Зверєва І. Д., Веретенко Т. Г. ; [За ред. О. В. Безпалько]. – К. : Академ. Видав., 2013. – 312 с.
5. Веретенко Т. Г. Вступ до спеціальності: соціальна педагогіка. Модуль 2 : навч. посіб. / Т. Г. Веретенко, О. М. Денисюк. – [2-ге вид., допов. та перероб.]. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 128 с.
6. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / [за ред. І. Д. Зверєвої]. – Київ, Сімферополь : Універсум, 2012. – 536 с.
7. Заверико Н. В. Соціальна педагогіка : навч. посіб. / Заверико Н. В. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2011. – 240 с.
8. Конвенція ООН про права дитини та законодавство України. Роз'яснення, коментарі / [О. Л. Копиленко, О. К. Сусол, Л. В. Хомік та ін.] ; [за заг. ред. О. Л. Копиленка]. – К. : РННЦ "ДІНІТ", 2002. – 200 с.
9. Сходинки здоров'я для батьків : просвітницько-профілактична тренінгова програма : навчально-методичний посібник для фахівців соціальної сфери щодо проведення просвітницько-профілактичних занять за програмою «Сходинки» з батьками/опікунами підлітків, які перебувають у конфлікті з законом / Т. Г. Веретенко, Т. В. Журавель, Т. Л. Лях, Ю. В. Пилипас, Т. П. Спіріна, Н. Є. Тимошенко; [за ред. Т. Л. Лях]. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Калита», 2015. – 156 с.
10. Соціальна педагогіка : мала енциклопедія / [за заг. ред. І. Д. Зверєвої]. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 336 с.
11. Соціальна педагогіка : підручник. / [за ред. А. Й. Капської]. – [5-те вид. виправ. та доп.] – К. : Слово, 2011. – 488с.